

PHÂN TÍCH CHUẨN BỊ HÀNH TRANG VÀO THẾ KỶ

Dàn ý Phân tích Chuẩn bị hành trang vào thế kỷ lớp 9 chi tiết

Mở bài:

- Giới thiệu khái quát về tác giả Vũ Khoan: Một nhà chính trị, ngoại giao xuất sắc, một vị thủ tướng có đóng góp quan trọng vào con đường phát triển của đất nước.
- “Chuẩn bị hành trang vào thế kỷ mới” ra đời đúng thời điểm như một kim chỉ nam để mỗi người Việt Nam tự nhìn nhận lại những điểm mạnh, điểm yếu của mình nhằm sẵn sàng vươn tới một kỷ nguyên mới.

Thân bài:

Sự chuẩn bị bản thân con người là sự chuẩn bị quan trọng nhất trong hành trang bước vào thế kỷ mới

- Khẳng định trong thời khắc chuyển giao giữa hai thế kỷ, cần chuẩn bị tốt hành trang để bước sang một thế kỷ mới thành công.
  - Nhấn mạnh sự chuẩn bị bản thân con người là quan trọng nhất vì:
    - + Con người lúc nào cũng là động lực phát triển của lịch sử.
    - + Con người giữ vai trò nổi trội trong nền kinh tế tri thức mà nền kinh tế này sẽ phát triển nổi trội vào thế kỷ mới.
- ⇒ Cách đặt vấn đề trực tiếp, ngắn gọn, thuyết phục.

Tình hình thế giới và những nhiệm vụ của đất nước

- Tình hình thế giới:
  - + Khoa học công nghệ phát triển như huyền thoại.
  - + Sự giao thoa sâu rộng giữa các nền kinh tế.
- Nhiệm vụ của đất nước:
  - + Thoát khỏi tình trạng nghèo nàn lạc hậu của nền kinh tế nông nghiệp.

+ Đẩy mạnh công nghiệp hóa- hiện đại hóa.

+ Tiếp cận với nền kinh tế tri thức.

⇒ Cách trình bày luận điểm logic chặt chẽ.

Những điểm mạnh, điểm yếu của con người Việt Nam và nhiệm vụ của con người khi bước vào thế kỉ mới

- Điểm mạnh của con người Việt Nam:

+ Thông minh, nhạy bén với cái mới.

+ Cần cù, sáng tạo.

+ Có tinh thần đoàn kết, đùm bọc, nhất là trong kháng chiến chống ngoại xâm.

+ Bản tính thích ứng nhanh.

- Điểm yếu của con người Việt Nam:

+ Thiếu kiến thức cơ bản, kém khả năng thực hành.

+ Thiếu đức tính tỉ mỉ, hành động theo phương châm “nước đến chân mới nhảy”, chưa có được thói quen tôn trọng những quy định nghiêm ngặt của công việc là cường độ khẩn trương.

+ Thường ích kỉ, đố kị nhau trong đời sống thường ngày.

+ Thái độ kì thị với sự kinh doanh, thói quen ảnh hưởng sự bao cấp, nếp nghĩ sùng ngoại hoặc bài ngoại quá mức.

⇒ Lập luận song hành: đi liền với điểm mạnh là điểm yếu => cái nhìn trực diện, thông suốt, thấu đáo, không né tránh => Người Việt Nam nhận rõ về những điểm mạnh, điểm yếu của mình.

- Từ điểm mạnh, điểm yếu, đề ra nhiệm vụ khi bước vào thế kỉ mới:

+ Lấp đầy hành trang bằng những điểm mạnh: Phát huy điểm mạnh.

+ Vứt bỏ điểm yếu.

+ Làm cho lớp trẻ nhận ra những điểm mạnh, điểm yếu, làm quen với những thói quen tốt đẹp.

⇒ Lập luận chặt chẽ, logic, chắc chắn, giàu sức thuyết phục => Tài năng của một người tài năng luôn lo lắng cho vận mệnh đất nước.

Kết bài:

- Khái quát lại những nét tiêu biểu về nội dung và nghệ thuật của tác phẩm.
- Trình bày giá trị thời đại của bài viết tới thời điểm hôm nay, liên hệ bản thân về việc phát huy những điểm mạnh, điểm yếu bản thân để phát triển đất nước trong tương lai.

Bài văn mẫu 1: Phân tích Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới

"Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới" là bài báo của Vũ Khoan, lần đầu được giới thiệu trên báo Tia sáng năm 2001. Tác giả là một trong những gương mặt mới của bộ phận lãnh đạo đất nước ta trong thời kì đổi mới, hội nhập. Đối tượng đối thoại của tác giả là "lớp trẻ Việt Nam", những chủ nhân của đất nước ta trong thế kỉ XXI, thế hệ nối bước ông cha, gánh trên đôi vai mình sứ mệnh lịch sử vô cùng nặng nề là xây dựng Việt Nam trở nên giàu mạnh cường thịnh. Có thể xem câu văn đầu bài luận đã nêu lên ý tưởng chủ đạo của bài luận văn: "Lớp trẻ Việt Nam cần nhận ra những cái mạnh, cái yếu của con người Việt Nam để rèn những thói quen tốt khi bước vào nền kinh tế mới".

Tác giả đặt vấn đề và khẳng định: chuẩn bị bản thân con người là quan trọng nhất trong những hành trang mà đất nước ta phải có và cần có. Bởi lẽ con người, từ cổ chí kim "vẫn là động lực phát triển của lịch sử", "vai trò con người lại càng nổi trội" trong thế kỉ XXI khi nền kinh tế tri thức sẽ phát triển mạnh mẽ. Phải chuẩn bị những cái cần thiết trong hành trang mang vào thế kỉ mới khi mà "sự phát triển như huyền thoại của khoa học và công nghệ...", khi mà "dưới tác động của những tiến bộ về khoa học và công nghệ, sự giao thoa, hội nhập giữa các nền kinh tế chắc chắn sẽ sâu rộng hơn nhiều!". Vấn đề thời cơ và thách thức được Vũ Khoan nêu lên và giải thích một cách khúc chiết, sáng tỏ. Tiếp theo, tác giả nêu lên 3 nhiệm vụ: một là, thoát khỏi tình trạng nghèo nàn lạc hậu của nền kinh tế nông nghiệp; hai là, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa; ba là phải tiếp cận ngay với nền kinh tế tri thức. Và Vũ Khoan chỉ rõ: "Làm nên sự nghiệp ấy đương nhiên là những con người Việt Nam với những điểm mạnh và điểm yếu của nó". Có thể nói: Ý chí tự lực tự cường, tinh thần đổi mới hội nhập, và cái nhìn tinh táo là tư tưởng bao trùm phần đầu bản luận văn này. Phần thứ hai, tác giả lần lượt nêu lên, giải thích và bình luận những điểm mạnh, những điểm yếu của con người Việt Nam.

Cái mạnh của con người Việt Nam là "sự thông minh sáng tạo", bản chất tốt đẹp ấy "rất có ích" trong xã hội mới, khi mà "sự sáng tạo là một yêu cầu hàng đầu". Trong cái mạnh đó, dân trí ta lại có "những lỗ hổng kiến thức cơ bản", "khả năng thực hành và sáng tạo bị hạn chế". Nguyên nhân là do "thiên hướng chạy theo những môn học thời thượng", "do lối học chay học vẹt nặng nề". Nếu "không nhanh chóng lấp những lỗ hổng này", khắc phục những điểm yếu này "thì thật khó bề phát huy trí thông minh vốn có và không thể thích ứng với nền kinh tế mới chứa đựng đầy tri thức cơ bản và biến đổi không ngừng".

Cái mạnh nữa của dân ta là "sự cần cù sáng tạo" nhưng trong cái mạnh ấy, "lại ẩn chứa những khuyết tật" của con người sản xuất nhỏ như "thiếu đức tính tỉ mỉ", hành động theo phương châm "nước đến chân mới nhảy" (thiếu nhìn xa trông rộng, còn bị động), "liệu cơm gắp mắm" (làm ăn kiêu cò con, dễ dãi); "chưa có được thói quen tôn trọng những quy định nghiêm ngặt của công việc là cường độ khẩn trương". Ngay như bản tính "sáng tạo" cũng chỉ "loay hoay" "cải tiến", làm tắt, không coi trọng nghiêm ngặt quy trình công nghệ. Truyền thống lâu đời "đùm bọc, đoàn kết" của nhân dân ta, làm nên sức mạnh Việt Nam để chiến thắng ngoại xâm, để bảo vệ và xây dựng đất nước. Nhưng do ảnh hưởng của nền sản xuất nhỏ, dân ta lại mang nhiều cái yếu cố hữu như: tính đố kỵ, lối nghĩ "trâu buộc ghét trâu ăn" (ghen ghét tài năng), tự do tùy tiện, thường đố kỵ nhau. Con người Việt Nam còn có nhiều điểm yếu khác nữa như thái độ kì thị đối với sự kinh doanh, thói quen ảnh hưởng sự bao cấp, nếp nghĩ sùng ngoại hoặc bài ngoại quá mức. Không ít người lại có thói quen: "khôn vặt", "bóc ngắn cắn dài", không coi trọng chữ "tín". Những cái yếu ấy, những thói quen xấu ấy, theo tác giả "sẽ gây tác hại khôn lường trong quá trình kinh doanh và hội nhập".

Phần cuối bài báo, Vũ Khoan nêu lên hai điều kiện khi đất nước ta, nhân dân ta bước vào thế kỉ mới, muốn "sánh vai cùng các cường quốc năm châu" thì phải: Một là, phải lấp đầy hành trang bằng những điểm mạnh, vứt bỏ những điểm yếu. Hai là, hãy làm cho lớp trẻ - những người chủ thực sự của đất nước - nhận ra điều đó, quen dần với những thói quen tốt đẹp ngay từ những việc nhỏ nhất. Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới là một văn bản độc đáo, đặc sắc. Tác giả đã dũng cảm chỉ ra những cái yếu của con người Việt Nam khi bước vào thế kỉ mới, khi đứng trước vận hội mới, thách thức mới. Giọng văn sắc sảo, nhiệt thành, tâm huyết. Tác giả đứng trên tầm cao của thời đại mới, với ý chí tự cường để trao đổi với thế hệ trẻ những cái mạnh, những cái yếu của dân ta, động viên thanh thiếu nhi Việt Nam vươn lên gánh vác sứ mệnh lịch sử.

Cách lập luận chặt chẽ, lí lẽ sắc sảo, mang tính tranh biện đầy sức thuyết phục. Những câu tục ngữ, câu ca dao được tác giả vận dụng tạo nên một lối nói dung dị, đậm đà, gọi cho người đọc bao liên tưởng thú vị. Bài văn của Vũ Khoan đã giúp ta một cái nhìn sáng suốt về nhân dân ta, về bản thân mỗi chúng ta. Thế kỉ mới là thế kỉ hi vọng và bùng sáng đối với đất nước và con người Việt Nam.

Bài văn hay 2: Phân tích Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới

“Chuẩn bị hành trang vào thế kỷ mới” của tác giả Vũ Khoan là một bài viết hay sâu sắc. Nó đã nói thẳng lên vấn đề cốt lõi mà bấy lâu nay rất nhiều người chúng ta biết mà tránh né. Đó là việc phải đổi mới cách suy nghĩ, những tính xấu của người Việt để có thể đáp ứng kịp sự thay đổi của khoa học công nghệ trong thế kỷ mới.

Ngay từ phần đầu của bài viết tác giả Vũ Khoan đã vào thẳng luôn vấn đề rằng: Bấy lâu nay người dân chúng ta thường chỉ biết nhìn vào những ưu điểm của mình như dân ta có tinh thần cần cù, dũng cảm, đoàn kết, sáng tạo...nhưng chúng ta không bao giờ nói tới những đức tính xấu của người Việt mình. Chúng ta vẫn còn những đức tính, thói quen

chưa tốt cần phải loại bỏ để chuẩn bị hành trang đưa đất nước vào thế kỷ mới. Tác giả chỉ rõ để đưa đất nước ta thoát khỏi đói nghèo, lạc hậu, tiến lên theo con đường hiện đại hóa, thì chúng ta phải nỗ lực rất nhiều bởi hiện nay đất nước ta đang phải đối đầu với rất nhiều khó khăn, thử thách. Trong đó thế hệ trẻ sẽ là lực lượng tiên phong là trụ cột quyết định sự nghiệp phát triển đất nước trong thế kỷ mới này. Tác giả chỉ rõ chúng ta cần khắc phục những đức tính còn yếu kém như kém khả năng thực hành, thiếu tính tỉ mỉ, không coi trọng nguyên tắc làm để làm đúng quy trình công nghệ, nhiều khi không có tính tương trợ, tính đoàn kết cộng đồng trong làm ăn, kinh doanh. Để đưa đất nước đi lên chúng ta phải hình thành những thói quen tốt, từ những việc nhỏ nhất. Tác giả Vũ Khoan không dùng cách viết nghệ thuật, thường thấy trong văn chương, mà ông sử dụng những từ ngữ chân thành, đời thường, nhưng lại mạnh mẽ và có sức thuyết phục người đọc người nghe rất cao, bởi tác giả đã đi đúng vào vấn đề trọng tâm. Cách nhìn vấn đề của tác giả vô cùng khách quan không mang tính cá nhân mà tác giả chỉ muốn vì lợi ích chung của cả dân tộc để nói lên những điều còn yếu kém. Trong mỗi câu viết của mình tác giả đều có thái độ tôn trọng độc giả, lập luận một cách thấu tình đạt lý, giọng văn trầm lắng, điềm tĩnh, sâu sắc giàu tính thuyết phục người đọc. Trong mỗi câu văn của mình tác giả đều phân tích rất chi tiết những cái mạnh và cái yếu của người dân Việt Nam. Chỉ rõ cho chúng ta thấy điều chúng ta đã làm được và điều chúng ta còn chưa có, yếu kém thì cần sửa chữa hoặc khắc phục. Ví dụ như người Việt Nam cần cù, nhiều sáng tạo nhưng chưa có tính khả năng...

Bài viết này đã nói thẳng lên một vấn đề vô cùng tế nhị, “nhạy cảm” của người dân chúng ta. Bằng ngôn ngữ đời thường, dễ hiểu, tác giả đã chỉ rõ cho chúng ta thấy rõ những cái cần khắc phục, để xây dựng tập quán, thói quen tốt cho mỗi người dân Việt Nam. Qua đó chúng ta sẽ có đủ kinh nghiệm, trí tuệ để bước vào thời kỳ công nghiệp hóa hiện đại hóa trong kỷ nguyên mới.

Bài văn mẫu 3: Phân tích Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới

Mỗi người Việt Nam - nhất là thế hệ trẻ chúng ta - đã được sống những giây phút thiêng liêng của cái Tết năm 2001. Đó là thời điểm chuyển tiếp từ thế kỉ XX vào thế kỉ XXI. Bước vào thế kỉ mới, đất trời như đổi khác hơn, con người cũng bồi hồi, xao động mong muốn được đổi khác, lớn lên, tiến bộ hơn để sống hạnh phúc hơn. Vậy chúng ta phải suy nghĩ thế nào, phải làm việc, học tập, ứng xử ra sao? Biết bao băn khoăn, day dứt, bao câu hỏi đặt ra, đòi ta phải trả lời. Một trong những ý kiến giúp chúng ta giải bài toán đặc biệt, trước hết là bài toán về nhận thức tư tưởng, bài toán về cách sống ấy, nằm trong một văn bản nghị luận ngắn gọn mà sâu sắc: Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới của ông Vũ Khoan.

Mở đầu bài viết, tác giả đã đặt vấn đề trực tiếp, rõ ràng: "Cái mạnh, cái yếu" của người Việt Nam mà tác giả nói tới là những ưu điểm, những hạn chế trong phẩm chất, nhân cách bản thân mỗi con người. Đây là khởi nguồn của mọi thành công, hay thất bại trong cuộc sống. Khi bước vào thế kỉ mới, thiên niên kỷ mới, mỗi người phải chuẩn bị cho mình biết bao việc, trong đó hàng đầu, có tính quyết định chính là nhận ra ưu điểm,

nhược điểm của chính mình. Vấn đề mà ông Vũ Khoan đặt ra và nhắc nhở tuổi trẻ chúng ta thật thẳng thắn và cần thiết. Trước hết, tác giả giải thích lí do và ý nghĩa việc chuẩn bị hành trang - nhận ra ưu điểm và nhược điểm - trong nhân cách bản thân mỗi người: "Chúng ta đã chứng kiến sự phát triển như huyền thoại của khoa học và công nghệ... dưới tác động của những tiến bộ về khoa học và công nghệ, sự giao thoa, hội nhập giữa các nền kinh tế chắc chắn sẽ sâu rộng hơn nhiều". Như vậy, việc bồi đắp trí tuệ, trau dồi đạo đức, nhân cách của mỗi người tuổi trẻ chúng ta là một đòi hỏi khách quan có tính thời đại, tính lịch sử. Nó không đơn thuần là những khái niệm tinh thần chủ quan, trừu tượng mà là sự đòi hỏi khách quan, cụ thể của cuộc sống cả đất nước và mỗi con người. Tại sao? Ông Vũ Khoan chỉ rõ: nước ta phải cùng một lúc giải quyết ba nhiệm vụ: thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu; đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá; tiếp cận ngay với kinh tế tri thức. Trong ba nhiệm vụ đó, có lẽ nhiệm vụ "tiếp cận ngay với nền kinh tế tri thức" là một đòi hỏi bức bách, một sứ mệnh thiêng liêng, vẻ vang nhất đối với tuổi trẻ chúng ta.

Tiếp sau - phần chính của bài viết - tác giả thẳng thắn chỉ ra những "điểm mạnh và điểm yếu", những ưu điểm và hạn chế, thiếu sót trong phẩm chất con người Việt Nam chúng ta. Thứ nhất: Chúng ta thông minh, nhạy bén với cái mới, nhưng kiến thức cơ bản không vững chắc, khả năng thực hành bị hạn chế. Thứ hai: Chúng ta cần cù sáng tạo, nhưng trong cần cù, chúng ta thiếu đức tính tỉ mỉ, nhất là chưa có thói quen tôn trọng những quy định nghiêm ngặt của công việc là cường độ khẩn trương. Chúng ta có khả năng sáng tạo, nhưng chỉ loay hoay "cải tiến", làm tắt, chứ không coi trọng quy trình công nghệ. Thứ ba: Nhân dân ta có truyền thống đùm bọc, đoàn kết với nhau trong công cuộc chiến đấu chống ngoại xâm. Nhưng trong công việc làm ăn, trong kinh tế thì lại phạm vào thói xấu "trâu buộc ghét trâu ăn", kèn cựa, ganh tị với nhau. Thứ tư: Bản tính thích ứng - một tính tốt nữa của chúng ta - sẽ giúp nhân dân ta mau chóng hội nhập với thế giới. Nhưng trong "hội nhập" đã xuất hiện vài thói xấu như "thái độ kì thị", "sùng ngoại", "khôn vặt",... không giữ chữ "tín", gây tác hại khôn lường... Chắc rằng, vị cán bộ cao cấp, nhà ngoại giao, người hoạt động giàu kinh nghiệm trong nhiều lĩnh vực của đất nước ta - ông Vũ Khoan - còn muốn nêu lên nhiều nữa "cái mạnh", "cái yếu" của người Việt Nam. Nhưng bốn cặp đối lập như trên, cũng đủ giúp chúng ta hiểu ra biết bao điều bổ ích. Điều bổ ích nhất là tác giả đã phân tích những điểm mạnh, điểm yếu trong tính cách, thói quen ấy một cách cụ thể, sâu sắc. Mỗi ưu điểm cũng như thiếu sót đều có nguyên nhân, đều có tác dụng, hoặc hạn chế khi đất nước và dân tộc bước vào thế kỉ mới, hội nhập với nền kinh tế tri thức. Chúng ta có quan hệ biện chứng, thúc đẩy, hoặc hạn chế công cuộc xây dựng đất nước trong thời đại ngày nay.

Qua lịch sử, qua nhiều tác phẩm văn chương và thực tế cuộc sống, chúng ta nhận thấy những phát hiện, những lời khẳng định và phê phán của ông Vũ Khoan là hoàn toàn chính xác. Khi viết, ông đã dẫn chứng nhiều ví dụ sinh động, vận dụng nhiều ca dao, tục ngữ, thành ngữ quen thuộc, dễ hiểu, dễ nhớ: "nước đến chân mới nhảy", "liệu cơm gắp mắm", "nhiều điều phủ lấy giá gương", "trâu buộc ghét trâu ăn", "bóc ngắn cắn dài",... những cụm từ ấy điểm xuyết trong bài văn không chỉ giúp cho lí lẽ được mềm mại, mà còn đánh thức người đọc những tri thức cơ bản về lịch sử, về văn chương, đầy tính thuyết phục. Với học sinh chúng ta, sự phát hiện của ông Vũ Khoan về những lỗ hổng trong kiến

thức cơ bản do chạy theo những môn học "thời thượng", bệnh "học chay, học vẹt" là những lời phê phán, nhắc nhở thiết thực. Còn các phát hiện khác qua những cặp đối lập "cái mạnh", "cái yếu" của nhân cách Việt Nam biểu hiện trong lối sống, trong khoa học và các hoạt động kinh tế, chính trị, ngoại giao,... cũng đều là những lời nhắn gửi cần thiết đối với học sinh. Bởi vì, đó là những hành trang để chúng ta chuẩn bị vào đời, chuẩn bị làm một công dân Việt Nam bước vào thế kỉ mới.

Phần cuối bài viết, ông Vũ Khoan nhấn mạnh thêm lý do và ý nghĩa việc nhận ra điểm mạnh, điểm yếu trong mỗi con người. Nghĩa là phải biết "lấp đầy hành trang bằng những điểm mạnh, vứt bỏ những điểm yếu". Tác giả dùng cụm từ muốn "sánh vai cùng các cường quốc năm châu" như có ý nhắc chúng ta nhớ lại lời Hồ Chí Minh trong bức thư gửi học sinh nhân năm học mở đầu khi đất nước được độc lập, dân tộc được tự do. Người cho rằng: "Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em". Lời Hồ Chí Minh nói cách đây nửa thế kỷ, nay lại đồng vọng trong tâm hồn chúng ta, được ông Vũ Khoan nhấn mạnh để hướng chúng ta vào nhiệm vụ cụ thể: hãy học tập tốt, hãy phát huy những ưu điểm, vứt bỏ những khuyết điểm trong tính cách, thói quen, nếp sống, công việc để vươn tới phía trước. Mỗi người chuẩn bị thật tốt những hành trang trí tuệ, tâm hồn, năng lực như thế chắc chắn đất nước ta, dân tộc ta sẽ "bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu" trong thế kỉ mới, thiên niên kỷ mới.

Tóm lại, qua văn bản Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới, chúng ta hiểu rằng: Để chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới, thế hệ trẻ Việt Nam cần nhìn rõ cái mạnh và cái yếu của con người Việt Nam để rèn cho mình những đức tính và thói quen tốt. Thế mạnh của người Việt Nam là thông minh, nhạy bén với cái mới, cần cù sáng tạo, đoàn kết, đùm bọc nhau trong thời kì chống ngoại xâm. Bên cạnh đó cũng có nhiều điểm yếu cần khắc phục: thiếu kiến thức cơ bản, kém khả năng thực hành, thiếu đức tính tỉ mỉ, không coi trọng nghiêm ngặt quy trình công nghệ, thiếu tính cộng đồng trong làm ăn. Bước vào thế kỉ mới, để đưa nước ta tiến lên, chúng ta cần phát huy những điểm mạnh, khắc phục những điểm yếu, hình thành những thói quen tốt ngay từ những việc nhỏ. Bài nghị luận chính trị xã hội được viết một cách giản dị, sâu sắc với những lí lẽ rành mạch, những dẫn chứng cụ thể, sinh động, ngôn từ vừa hiện đại, vừa đậm đà chất dân tộc, rất dễ hiểu, đầy tính thuyết phục. Ấy là những lời giải tường minh, khúc chiết cho một bài toán về trí tuệ, tâm hồn đối với chúng ta.

Bài văn hay 4: Phân tích Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới

"Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới" là bài báo của Vũ Khoan, lần đầu được giới thiệu trên báo Tia sáng năm 2001. Tác giả là một trong những gương mặt mới của bộ phận lãnh đạo đất nước ta trong thời kì đổi mới, hội nhập.

Đối tượng đối thoại của tác giả là "lớp trẻ Việt Nam", những chủ nhân của đất nước ta trong thế kỉ XXI, thế hệ nối bước ông cha, gánh trên đôi vai mình sứ mệnh lịch sử vô

cùng nặng nề là xây dựng Việt Nam trở nên giàu mạnh cường thịnh. Có thể xem câu văn đầu bài luận đã nêu lên ý tưởng chủ đạo của bài luận văn. "Lớp trẻ Việt Nam cần nhận ra những cái mạnh, cái yếu của con người Việt Nam để rèn những thói quen tốt khi bước vào nền kinh tế mới". Tác giả đặt vấn đề và khẳng định: chuẩn bị bản thân con người là quan trọng nhất trong những hành trang mà đất nước ta phải có và cần có. Bởi lẽ con người, từ cổ chí kim "vẫn là động lực phát triển của lịch sử", "vai trò con người lại càng nổi trội" trong thế kỉ XXI khi nền kinh tế tri thức sẽ phát triển mạnh mẽ. Phải chuẩn bị những cái cần thiết trong hành trang mang vào thế kỉ mới khi mà "sự phát triển như huyền thoại của khoa học và công nghệ...", khi mà "dưới tác động của những tiến bộ về khoa học và công nghệ, sự giao thoa, hội nhập giữa các nền kinh tế chắc chắn sẽ sâu rộng hơn nhiều!".

Vấn đề thời cơ và thách thức được Vũ Khoan nêu lên và giải thích một cách khúc chiết, sáng tỏ. Tiếp theo, tác giả nêu lên 3 nhiệm vụ: một là, thoát khỏi tình trạng nghèo nàn lạc hậu của nền kinh tế nông nghiệp; hai là, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa; ba là phải tiếp cận ngay với nền kinh tế tri thức. Và Vũ Khoan chỉ rõ: "Làm nên sự nghiệp ấy đương nhiên là những con người Việt Nam với những điểm mạnh và điểm yếu của nó". Có thể nói: Ý chí tự lực tự cường, tinh thần đổi mới hội nhập, và cái nhìn tỉnh táo là tư tưởng bao trùm phần đầu bản luận văn này. Phần thứ hai, tác giả lần lượt nêu lên, giải thích và bình luận những điểm mạnh, những điểm yếu của con người Việt Nam. Cái mạnh của con người Việt Nam là "sự thông minh sáng tạo", bản chất tốt đẹp ấy "rất có ích" trong xã hội mới, khi mà "sự sáng tạo là một yêu cầu hàng đầu". Trong cái mạnh đó, dân trí ta lại có "những lỗ hổng kiến thức cơ bản", "khả năng thực hành và sáng tạo bị hạn chế". Nguyên nhân là do "thiên hướng chạy theo những môn học thời thượng", "do lối học chay học vẹt nặng nề". Nếu "không nhanh chóng lấp những lỗ hổng này", khắc phục những điểm yếu này "thì thật khó bề phát huy trí thông minh vốn có và không thể thích ứng với nền kinh tế mới chứa đựng đầy tri thức cơ bản và biến đổi không ngừng". Cái mạnh nữa của dân ta là "sự cần cù sáng tạo" nhưng trong cái mạnh ấy, "lại ẩn chứa những khuyết tật" của con người sản xuất nhỏ như "thiếu đức tính tỉ mỉ", hành động theo phương châm "nước đến chân mới nhảy" (thiếu nhìn xa trông rộng, còn bị động), "liệu cơm gắp mắm" (làm ăn kiêu cò con, dễ dãi); "chưa có được thói quen tôn trọng những quy định nghiêm ngặt của công việc là cường độ khẩn trương". Ngay như bản tính "sáng tạo" cũng chỉ "loay hoay "cải tiến", làm tắt, không coi trọng nghiêm ngặt quy trình công nghệ. Truyền thống lâu đời "đùm bọc, đoàn kết" của nhân dân ta, làm nên sức mạnh Việt Nam để chiến thắng ngoại xâm, để bảo vệ và xây dựng đất nước. Nhưng do ảnh hưởng của nền sản xuất nhỏ, dân ta lại mang nhiều cái yếu cố hữu như: tính đố kị, lối nghĩ "trâu buộc ghét trâu ăn "(ghen ghét tài năng), tự do tùy tiện, thường đố kị nhau.

Con người Việt Nam còn có nhiều điểm yếu khác nữa như thái độ kì thị đối với sự kinh doanh, thói quen ảnh hưởng sự bao cấp, nếp nghĩ sùng ngoại hoặc bài ngoại quá mức. Không ít người lại có thói quen: "khôn vặt", "bóc ngăn cản dài", không coi trọng chữ "tín". Những cái yếu ấy, những thói quen xấu ấy, theo tác giả "sẽ gây tác hại khôn lường trong quá trình kinh doanh và hội nhập".

Cách lập luận chặt chẽ, lí lẽ sắc sảo, mang tính tranh biện đầy sức thuyết phục. Những câu tục ngữ, câu ca dao được tác giả vận dụng tạo nên một lối nói dung dị, đậm đà, gợi cho người đọc bao liên tưởng thú vị. Bài văn của Vũ Khoan đã giúp ta một cái nhìn sáng suốt về nhân dân ta, về bản thân mỗi chúng ta. Thế kỉ mới là thế kỉ hi vọng và bùng sáng đối với đất nước và con người Việt Nam.